

بررسی ریز حذف های شایع کروموزوم Y و ارتباط آن با ناباروری مردان

مریم حاصلی^{۱*}، سهیلا ابراهیمی^۲، مریم شهیدی^{۳،۴}، سروش نصری^۵، نغمه قلی پور^{۵،۶}، نورالدین مرادی^{۷،۵}

- ۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زیست شناسی فیزیولوژی جانوری، دانشکده زیست شناسی، دانشگاه پیام نور بابل، haselimail@yahoo.com ، ۰۹۱۲۳۳۴۸۴۹۵
- ۲- استادیار، دانشکده زیست شناسی، دانشگاه پیام نور بابل
- ۳- استادیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ساری
- ۴- مرکز ناباروری حضرت مریم، ساری، مازندران
- ۵- مرکز ژنتیک پزشکی میلاد، ساری، مازندران
- ۶- دانشجوی دکتری ژنتیک مولکولی، مرکز ملی ژنتیک و زیست فناوری، تهران
- ۷- دانشجوی دکتری ژنتیک و اصلاح، دانشگاه تهران، تهران

مقدمه: فاکتورهای کنترل کننده اسپرماتوژنز در نواحی AZFa، AZFb، AZFc و AZFd بر روی بازوی بلند کروموزوم Y قرار دارند که حذف های کوچک در این نواحی بعنوان یکی از مهم ترین نقص های ژنتیکی دخیل در اختلالات اسپرماتوژنز به حساب می آیند.

روش کار: در این مطالعه ۱۰۰ مرد نابارور مراجعه کننده به مرکز ناباروری حضرت مریم ساری و مرکز ژنتیک پزشکی میلاد ساری با الیگواسپرمی و آزواسپرمی غیرانسدادی مورد بررسی قرار گرفتند. جهت تعیین ریز حذف های کروموزوم Y در سه ناحیه AZFa، AZFb، AZFc از روش Multiplex PCR استفاده شد.

پرایمرهای sY84، sY86 برای ناحیه AZFa، پرایمرهای sY127، sY134 برای ناحیه AZFb و پرایمرهای sY254، sY255 برای ناحیه AZFc مورد استفاده قرار گرفتند.

یافته ها: تعداد ۷ نفر از بیماران حذف هایی را در کروموزوم Y نشان دادند که ۶ نفر در ناحیه (sY127، sY134) AZFb و ۱ نفر در ناحیه (sY255) AZFc دارای حذف بودند.

بحث و نتیجه گیری: ارزیابی ریز حذف های کروموزوم Y در مردان نابارور با منشا ناشناخته پیش از تصمیم گیری برای استفاده از تکنیک های کمک باروری پیشنهاد می گردد چرا که این ریز حذف ها به نسل بعد منتقل می گردند.

واژه های کلیدی: حذف نواحی کروموزوم Y، فاکتور ازواسپرمی (AZF)، ناباروری مردان